

## QUAESTIO TERTIA

DE BEATA VIRGINE A CHRISTI NATIVITATE USQUE AD  
PASSIONEM INCLUSIVE

### ARTICULUS I

*Utrum beata Virgo debuerit Christum in Templo  
praesentare et oblatione redimere?*

*Nota.* — Secundum legem latam (Exod. XIII) statutum fuit ut si nata proles sit mascula et primogenita, sistatur et offeratur Deo, tamquam ipsi debita et consecrata, ob liberationem primogenitorum Hebraeorum a Deo factam, quando ab angelo exterminatore caesa sunt primogenita Pharaonis et AEgyptiorum : ita tamen ut proles oblata Deo a parentibus posset redimi quinque siclis. Quaeritur nunc utrum haec lex etiam Christum Dominum obligaverit, et inde indirecte saltem Matrem ad Christum praesentandum et redimendum ? Ad quod

Respondetur : Christus, et cum eo Mater ejus, hac lege non tenebantur, ut haec Christum sisteret et offerret Domino. Fuit tamen summe decens et conveniens ut lex haec nihilo minus ab illis observaretur. Ita communis opinio theologorum.

Probatur prima pars : lex ista expressis verbis excludit Christum, quia sic dicit : « *Sanctifica mihi omne primogenitum, quod aperit vulvam in filiis Israel* (Exod. XIII, 2). » Christus autem vulvam maternam non aperuit, sed claustro

pudoris obserato et intacto, per uteri penetrationem exivit. Ergo hac lege non tenebatur Christus (1). — Confirmatur : Christus venit liberaturus homines ab oneribus legis caeremonialis antiquae : ergo non est credibile quod illis fuerit subjectus. Deinde haec propositio est inter damnatas ab ALEXANDRO VIII : « Oblatio in Templo, quae fiebat a beata Virgine Maria in die Purificationis suae per duos pullos columbarum, unum in holocaustum et alterum pro peccatis, sufficienter testatur quod indigerit purificatione, et quod Filius, qui offerebatur, etiam macula Matris maculatus esset secundum verba legis. »

Probatur secunda pars, quod tamen convenienter legem hanc observaverint : quia, ut advertit S. THOMAS (*Summ. part. 3, quaest. 37, art. 4*), « Christus, licet non esset legi obnoxius, voluit tamen circumcisionem et alia legis onera subire ad demonstrandum humilitatis et obedientiae exemplum, et ut approbaret legem, et ut calumniae occasionem Judaeis tolleret; propter easdem rationes voluit et Matrem suam implere legis observantias, quibus tamen non erat obnoxia. » Ergo decens ac conveniens erat ut Christus cum Matre legem de offerendo primogenito in Templo observaret, licet ei non fuerit subjectus.

## ARTICULUS II

*Utrum beata Virgo ex necessitate et obligatione Legis ad Templum purganda venerit?*

*Nota.* — In lege veteri (LEVIT. XII), legimus hanc legem ferri : « *Mulier si, suscepto semine, pepererit masculum,*

(1) S. THOMAS (*Summ. part. 3, quaest. 35, art. 6*) ait : « *Christus egressus est clauso utero Matris. Ita etiam locuti sunt Patres. Cfr*

*immunda erit ... Cum expleti fuerint dies purificationis suaे pro filio, sive pro filia, deferet agnum anniculum in holocaustum, et pullum columbae, par turtrum pro peccato ad ostium tabernaculi, et tradet sacerdoti, qui offeret illa coram Domino, et orabit pro ea; et sic mundabitur a profluvio sanguinis sui.* » Quibus verbis indicatur pueroram die purificationis a profluvio sanguinis esse mundandam, atque adeo ab immundicie, tum naturali libidinis, tum a legali a peccato Adae proveniente. Quæritur ergo utrum beata Virgo huic legi subjecta fuerit. Ad quod

Respondetur : Deipara Virgo nullo modo fuit obstricta legi purificationis a Levitico latae. Est communis theologorum et Patrum, et omnino certa opinio post propositionem hanc ab URBANO VIII confixam : « Oblatio in Templo, quae fiebat a beata Virgine in die purificationis suaे per duos pullos columbarum, unum in holocaustum, et alterum pro peccatis, sufficienter testatur quod indigerit purificatione, et quod Filius, qui offerebatur, etiam macula Matris maculatus esset secundum verba legis. » — Probatur nunc conclusio : illae tantum feminæ erant obstrictæ legi purificationis, quae, *suscepto semine*, ut lex sonat, pepererant, et inde mundari debebant, tum a macula reali, tum morali libidinis, tum a legali profluvii sanguinis. Sed beata Virgo non peperit ex suscepto semine, sed ex obumbratione Spiritus Sancti. Ergo non contraxit maculam a qua deberet mundari.

Confirmatur : beata Virgo non amisit virginitatem in partu, uti fides catholica docet contra haereticos, et supra (*part. 1, quaest. 8, art. 1*) demonstratum est. Item peperit sine dolore, secundinis et sordibus, ut constat, tum ex CONCILIO TRULLENSI (*can. 79*); tum ex verbis Ecclesiae canen-

SEDLIMAYR (*Scholast. Mar. part. 2, quaest. 5, art. 1*) : *Quomodo veritas parturitionis cum virginali integritate combinari possit?*

tis : « Nesciens Virgo virum peperit sine dolore Salvatorem saeculorum ; » tum ex communi sensu Patrum, ex quibus S. AUGUSTINUS (*De Haeres. cap. 5*) ait : « Stulte, unde sordes ex Virgine Matre, ubi non est concubitus cum homine patre ? Unde sordes in ea, quae, nec concipiendo libidinem, nec pariendo est perpessa dolorem ? » tum ex illis verbis (LUC. II, 7) : « Peperit Filium suum unigenitum, et pannis eum involvit, et reclinavit eum in praesepio ; » ubi S. THOMAS (*Summ. part. 3, quaest. 35, art. 6*) advertit quod nulla alia actio, vel mundatio, in eo negotio intercesserit, quam quae his verbis exprimitur. Ergo beata Virgo non est passa profluviū, aut aliquam immundiciem legalem (1).

### ARTICULUS III

*Utrum beata Virgo gravissime passa sit tempore Passionis Christi ?*

Respondetur : dolores beatae Virginis, in Passione Filii, fuerunt prorsus vehementes et gravissimi.

Probatur, primo, ex sanctis Patribus (2). Hi omnes Mariae Virginis commiserant maternum affectum et doloris acerbitudinem gravissime describunt, et nobis ut perpendendam commendant, tamquam quae tanta fuit, ut, attestantibus sanctis Patribus, ratione concipi nequeat, « et quasi multiplici morti similis fuerit; dum enim Jesus agonizat, Maria moritur : » intelligendo nempe aculeum ac vim quae mortem inferre

(1) Cfr S. EPIPHANIUS (*Contra Haeres. lib. 3*), S. CYPRIANUS (*De Nativ. Christi*).

(2) S. ANSELMUS (*De Compass. Virg.*), S. BONAV. (*Stimil. divini Amor. part. 1, cap. 4*), S. BERNARDUS (*De Planctu B. Virg.*), S. GREGORIUS NAZ. (*De Christ. patient.*), S. DAMASCENUS (*De Dormit. B. Virg.*), etc.

valent, dum clavis configitur Jesus, mortifero aculeo cor Mariae transsecatur. Et si mater Machabaea toties quasi moriebatur virtute oculorum, quoties filius mactabatur, ut ait S. AUGUSTINUS (*Serm. 109 de Sanct.*), tunc certe id ipsum affirmandum est de tanta Matre quanta Maria est, moriente et talia paciente tanto Filio.

Probatur, secundo, ex illo (JOAN. XIX, 25) : « *Stabat juxta crucem Jesu Maria, Mater ejus* ; » ut insinuet maternum affectum, qui, cum naturalissimus sit, nequit non condolere. Et ideo etiam Ecclesia in Hymno suo ait : *Stabat Mater dolorosa* ; indicans dolores quos patiebatur juxta crucem non communes esse, utpote matris, cui natura indidit commiserationem in filium. Quod vel unum sapientissimo Salomoni argumentum fuit ut judicaret feminam illam, quae libenter patiebatur infantem dividi, non esse veram matrem, sed alteram, quae materno affectu commota maluit filio privari, quam eum dividi et trucidari. Quomodo ergo beata Virgo Mater sit Jesu, si in hoc charitatis genere cedat aliis matribus, et sit velut silex, et tam inclemens, ut dum videret Filium acerbissimis mortis doloribus discruciarī, non ipsa quoque cruciatibus his gravissime commoveretur ? Utique, cum beata Virgo, tamquam gratia plena, emineat charitate praesertim erga Filiū suum divinum, non poterat aliter in Filii doloribus, quam ut optima et amantissima Mater summe et acerbissime condolere. Unde S. BERNARDINUS (*Serm. 51*) ait : « Virgo Mater non solum juxta crucem stabant, verum etiam in cruce pendebat : de se enim in se nihil remanserat. Tota commigraverat in dilectum ; et dum ille corpus, ista spiritum immolabat. »

ARTICULUS IV

*Utrum dolor beatae Virginis fuerit tantus ut efficerit martyrem?*

Respondetur: dolor beatae Virginis fuit tantus, ut eam vere efficerit martyrem. Est communis sanctorum Patrum sententia (1).

Probatur, primo, ex eo quod beata Virgo tantum dolorem habuerit, cuius vehementia naturaliter loquendo debuisset mori: ergo dolor ejus sufficiebat ad martyrium. — Antecedens probatur, imprimis, ex *Revelationibus* S. BIRGITTAE (cap. 18), quae auctoritatem habent ab Ecclesia, ubi sic refertur: « Mirabile cernitur quod illa uxor Phinees doloribus mortua fuit (1 Reg. IV), quae minoribus doloribus urgebatur, et de Maria, quae majoribus moestitiis lassedita fuit, quis aliud cogitare poterit, nisi quod de speciali omnipotentis Dei dono contra omnes corporales vires suas ipsam vitam retinuit? » Idem affirmit S. ANSELMUS (*De Excell. Virg.* cap. 5): « Beata Virgo in Passione Christi vere interiisset prae magnitudine doloris, nisi ab eo praeservata fuisset. » Plus dicit S. BERNARDINUS SENENSIS (*Serm. 61*) per haec verba: « Tantus fuit dolor Virginis, quod si in omnes creaturas, quae dolorem pati possent, divideretur, omnes subito interirent. » Est nempe amor mensura doloris in Virgine; qui quidem major est, quam omnes amores omnium sanctorum simul sumpti. Dolor ergo amori commensuratus haud dubie vim de se habet, si non omnes, aut plures, certe Mariam Virginem naturaliter loquendo occidendi.

(1) S. HIERONYMUS (*Serm. 41 de Assumpt.*), S. BERNARDUS (*Serm. in Sign. Magn.*), S. ILDEPHONSIUS (*Serm. 2 de Assumpt.*), S. ANSELMUS (*De Excell. Virg.*), S. AMBROSIUS (*In Luc. I. 35*), cum aliis apud SEDL-MAYR (*Scholast. Mar. part. 2, quaest. 8, art. 3*).

Probatur, secundo: ad martyrium non requiritur mors actualis violenter illata, sed satis est si quis sustineat sufficientem mortis causam propter Christum, aut fidem, aut virtutem ab ipso traditam: uti manifeste patet in variis martyribus qui tamquam tales ab Ecclesia coluntur. Sic Martinus Papa, Eusebius, episcopus Vercellensis, et sanctus Joannes Evangelista, qui, olei ferventis dolio in quod missus erat, non solum mortem non vidit, sed ut ait S. HIERONYMUS (*Advers. Jovin.*), purior et vegetior exivit quam intravit. Atqui beata Virgo sufficientem mortis causam est passa propter Christum et fidem ejus: tum quod juxta crucem se confitendo Matrem Jesu crucifixi liberam se exposuerit persecutoribus, ut in se quoque irruere possent qui ita in Filium saeviebant; tum quod oculis spectando tormenta Filii, non solum in anima, sed et in corpore, lethales dolores ex animae potentias causatos sustinuerit, velut tradit S. AUGUSTINUS (*De Lament. Virg.*). Ergo beata Virgo est vera et propria martyr.

Probatur, tertio: quando non stat per hominem quominus mortem pro Christo subeat, et aliunde tormenta et aerumnae adsunt quae naturaliter ad mortem inferendam sufficient, tunc non deest laureola martyrii, licet divina virtute quis superstes maneat, uti docet S. GREGORIUS (*Dialog. lib. 3, cap. 26*). Atqui non stetit penes beatam Virginem quominus mortem pro Christo obierit; et aliunde tantas aerumnas passa est, quae naturaliter mortem intulissent, uti constat ex comparatione cum aliis personis, quae ex doloribus minoribus mortem passae sunt, juxta superius dicta, nisi nempe divinitus roborota fuisset. Ergo beata Virgo vere martyr est, et digna laureola martyrii.

ARTICULUS V

*Utrum Deipara Virgo sit proprie dicta  
Regina martyrum?*

Respondetur : beata Virgo est vera Regina martyrum. Haec assertio est juxta sensum Ecclesiae, quae eam ut talem salutat.

Probatur, primo, ex sacra Scriptura (THREN. I, 12) : « *Attendite ergo, et videte si est dolor similis sicut dolor meus.* » Quem locum, non solum de Christo, sed de beata Virgine intelligendum esse insinuat Scriptura, inquiens : « *Cui comparabo te, et consolabor te, Virgo filia Sion?* *Magna est velut mare contritio tua* (THREN. II, 13). » Aliorum nempe martyrum dolores sunt rivi ; dolores Virginis sunt mare absorbens omnes rivos. Et sic beata Virgo ab excessu dolorum vera Regina sanctorum martyrum est.

Probatur, secundo, auctoritate sanctorum Patrum. Ex quibus S. ANSELMUS (*De Excell. Virg.*) ait : « *Quidquid crudelitatis inflictum est corporibus martyrum, leve fuit, aut potius nihil, comparatione tuae passionis, quae sua immensitate transfixit tota penetralia tua.* » Et S. BERNARDUS (*Sup. Sign. Magn.*) inquit : « *Tuam animam pertransivit vis doloris, ut plus quam martyrem praedicemus.* » Et S. ILDEPHONSIUS (*Serm. 2 de Assumpt.*) ait : « *Cum videret Dominum pendentem, etiam plus quam martyr fuit.* » Et S. GULIELMUS (*In Cant. III*) confirmat assertionem ratione : « *Plus est esse commartyrem Christi quam martyrem Christi : quia est proximior conjunctio cum Christo, et efficacior influxus Passionis Christi, et dolor non propter se, sed unice propter Christum.* »

Probatur, tertio : Christus fuit, et proprie martyr, et martyrum Rex, quia propter veritatem doctrinae suae interfectus est, ut probat (S. THOMAS (*Sent. part. 4, dist. 49, quaest. 5,*

*art. 5).* Ergo etiam beata Virgo erit proprie martyr, et martyrum Regina, quia, licet propter Christum non fuerit mortua, passa tamen est tanta, quanta nemo martyrum : sicut enim omnes martyres etiam collective sumptos amore superabat, ita etiam dolore ipsi amori commensurato.

Confirmatur : licet Filii interfectores non intenderint directe occidere vel affligere Matrem, reipsa tamen persecundo et occidendo Christum, quem Mater plus quam vitam suam dilegebavit, etiam ipsam Matrem, quantum in ipsis erat, occidebant ; et quia haec indirecta mors Matri intentata etiam reipsa secuta fuisset, nisi divinitus fuisset servata, cum in aliis personis longe minor persecutio ad mortem inferendam sufficerit, ideo haec passio eam veram efficit martyrem, eamque simul Reginam martyrum : quia est excellentissima passio, quae omnes superat, et quia simul passio erat Christo patienti proxima, et omnium conjunctissima.

Objicitur : dolor beatae Virginis proveniebat ex charitate, et habebat rationem boni moralis ac meritorii, et proinde non erat objectum tantae tristitiae, sed magis gaudii : ergo per hunc beata Virgo non poterat esse Regina martyrum.

Ad quod respondeatur retorquendo in Passione Christi ; nam et haec opus est excellentissimae charitatis ac meriti, et tamen in summo erat afflictiva humanitatis Christi, et faciebat Christum Regem martyrum. Poterat ergo etiam compassio beatae Virginis esse summe afflictiva et simul meritoria in ipsa, ex hoc maxime quod fuerit summe afflictiva (1).

(1) Cfr S. BERNARDUS (*Serm. de 12 Stellis*).